

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Sc.

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

- Aan: Zie verzendlijst

Telefoon [redacted]
Telex 32374 KYDER

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/89/153/0025.	09 januari 1989
CVIN-bijdrage			

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 16 januari a.s.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze, <
wnd Hoofd Bureau Inlichtingen

[redacted signature]

Luitenant-kolonel

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
een	Kalvermarkt 28	[redacted]
	's-Gravenhage	

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

[redacted]

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. Mr. [REDACTED]	5
Assistant Director Intelligence IMS, Rear Admiral [REDACTED]	6
Hoofd MID	7
Plv. Hoofd MID/KM	8
Plv. Hoofd MID/KL	9
Plv. Hoofd MID/KLu	10

Intern:

HSI/MID	11
HBI/MID	12
SV/CI/MID	13
Bureau Inl/MID	14 t/m 17 ✓
MID-Archief	18

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGDIENST

A. MILITAIRE ACTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1 (●) . LANDSTRIJDKRACHTEN

2 (●) . LUCHTSTRIJDKRACHTEN

3 (●) . ZEESTRIJDKRACHTEN

B. WARSCHAUPAKT/OOST-EUROPA

4(●) SOVJET UNIE

a. Gorbachev's aankondiging inzake reductie/reorganisatie van de Sovjetstrijdkrachten

In zijn toespraak tot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 7 december 1988 heeft Sovjet partijleider [REDACTED] vergaande reductie/reorganisatieplannen bekend gesteld over de Sovjet strijdkrachten. Vanuit Nederlandse veiligheidsoptiek is daarvan het belangrijkste het Sovjet voornemen om nog voor 1991 in het totaal 50.000 man en 5.000 tanks uit Oost-Europa terug te trekken.

In aantallen uitgedrukt beschikt de Sovjet Unie over ongeveer 10.500 tanks in Oost-Europa waarvan het merendeel (± 7.000) opgesteld staat in de DDR. De aangekondigde terugtrekking van 5.000 tanks uit Oost-Europa zal derhalve moeten leiden tot niet minder dan een halvering van het Sovjet tankbestand. Om de reorganisatieplannen te kunnen realiseren, zullen, gelet op het Sovjet tankbestand in Oost-Europa, in belangrijke mate moderne typen moeten worden terugetrokken.

De aangekondigde reducties/reorganisaties van Sovjetstrijdkrachten in Oost-Europa van 50.000 man en 5.000 tanks onder meer in de vorm van het verwijderen van zes tankdivisies uit de DDR, Hongarije en Tsjechoslowakije, zullen de mogelijkheden voor de Sovjet Unie om een succesvolle verrassingsaanval uit te kunnen voeren, beperken.

De met deze reducties samenhangende kwantitatieve afname van de gevechtskracht zal deels worden gecompenseerd door reorganisaties met als gevolg een verhoging van de kwaliteit van de resterende eenheden omdat deze eenheden beter geschikt zijn voor de moderne gevechtsvoering in de jaren negentig. In hoeverre hierbij sprake zal zijn van een overgang naar een defensieve structuur zal moeten blijken uit de uitkomsten van de genoemde reorganisaties en uit de wijze waarop onder andere inhoud zal worden gegeven aan de aangekondigde terugtrekking van bijvoorbeeld luchtlandingsstormeenheden en amfibische genie-eenheden. De aangekondigde reducties vormen afgezet tegenover het totale beschikbare Sovjet potentieel waarmee een offensief na uitgebreide voorbereidingen kan worden uitgevoerd evenwel een relatief geringe afname.

b. Wijziging in subordinatie van strijdkrachten.

In Moskou zouden sedert enige tijd plannen worden uitgewerkt om alle bewapende strijdkrachten in de Sovjet Unie onder het Ministerie van Defensie te brengen. Het gaat daarbij om de Grenstroepen (ca. 224.000 [REDACTED])

man) en de Veiligheidstroepen (ca. 10.000 man), die vanaf de oprichting in 1918 aan de Staatveiligheidsdienst (KGB) waren gesubordineerd, en om de Binnenlandse strijdkrachten (ca. 300.000 man) die sedert de oprichting in 1917 aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken waren gesubordineerd. Gelijk met het inwerking treden van bovengenoemde reorganisatie zou ook de huidige Minister van Defensie, Lrgen Yazov, een andere functie krijgen en als Minister van Defensie worden opgevolgd door de huidige Secretaris van het Centrale Comité voor de Bewapeningsindustrie, Oleg Baklanov. Met de reorganisatie zou in februari 1989 een aanvang worden gemaakt, doch inmiddels zijn uitgesteld i.v.m de aardbevingsramp in Armenië.

Genoemde reorganisatie behoeft nog bevestiging maar zou om meerdere redenen een logische ontwikkeling zijn. Het zou een besparing betekenen in geld, personeel en middelen, alsmede een concentratie van machtsmiddelen onder één Ministerie. CC-Secretaris ██████████ (burger) wordt verder beschouwd als een vertrouweling van president en partijleider ██████████. ██████████ wordt al sedert enige tijd genoemd als mogelijke nieuwe Minister van Defensie. Zijn benoeming zou het primaat van de politieke leiding ten opzichte van de militairen nog eens bevestigen. In de eventuele nieuwe structuur zou de KGB zich nog hoofdzakelijk bezighouden met spionage en contra-spionage.

5(C). DDR

a. Defensiebegroting 1989

De Oostduitse defensiebegroting is voor 1989 vastgesteld op in totaal ruim 22,4 miljard Mark/DDR, hetgeen ten opzichte van 1988 een stijging betekent met bijna 780 miljoen Mark/DDR. De groei van het defensiebudget bedraagt ruim 3,5%. Deze stijging is vrijwel gelijk aan de toename van de defensie-uitgaven in de Oostduitse staatsbegroting van 1988. Het aandeel van het defensiebudget in het totale Oostduitse staatsbudget (8,1%) is vrijwel onveranderd gebleven. Rekening houdend met een inflatie van circa 2% blijft de reële groei van de defensie-uitgaven dit jaar tot 1% à 2% beperkt. De ontwikkeling van het Oostduitse defensiebudget wijkt af van de neerwaartse trends in de Hongaarse en Poolse defensiebestedingen.

██████████

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage-Aan: Zie verzendlijstTelefoon [REDACTED]
Telex 32374 KYDER

Uw brief   Uw kenmerk

Ons nummer
DIS/89/153/0393Datum
februari 1989Onderwerp
CVIN-bijdrage

1.   Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 23 februari a.s.
2.   Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze,
wnd Hoofd Bureau Inlichtingen

[REDACTED]
[REDACTED]
Luitenant-kolonel

Bijlagen   Bezoekadres
één   Kalvermarkt 28
                      's-Gravenhage

Doorkiesnummer
[REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/89/153/0393 d.d. 15 FEB. 1989

Aan:

Exemplaar nr.:

Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. Mr. [REDACTED]	5
Assistant Director Intelligence IMS, Rear Admiral [REDACTED]	6
Hoofd MID	7
Plv. Hoofd MID/KM	8
Plv. Hoofd MID/KL	9
Plv. Hoofd MID/KLu	10
<u>Intern:</u>	
HSI/MID	11
HBI/MID	12
SV/CI/MID	13
Bureau Inl/MID	14 t/m 17
MID-Archief	18

Bijlage behorende bij brief
nr.: DIS/89/153/0393 d.d.

15 FEB. 1989

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGEDIENST

A. MILITAIRE ACTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

b. EOC - oefening

Gedurende de verslagperiode werd door het Warschaupakt de eerste oefening gehouden die in het kader van het EOC-akkoord (Stockholm, 1986) was aangemeld. Het betrof een nationale Sovjet oefening, die plaatsvond in de periode van 4-10 februari 1989 in het MD-Kiev (KIMD). Volgens de tekst van de aanmelding werd aan de oefening deelgenomen door 13.000 man, grotendeels afkomstig van een versterkte mechinfdiv. Er waren geen waarnemers uitgenodigd. Omtrent aard, omvang en verloop zijn (nog) geen aanvullende, relevante gegevens bekend.

2. LUCHTSTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

htleger
b. Sovjet luchtleger

b. Sovjet luchtleger LEGNICA: verdere toevoering FLANKER-jager.

3 ●. ZĚESTRIJDKRACHTEN

B. WARSCHAUPAKT/OOST-EUROPA

4 ●. SOVJET UNIE

a. Benoeming nieuwe WP-opperbevelhebber

Op 2 februari werd officieel bekend gemaakt dat de 67-jarige MSU [REDACTED] is afgetreden als Opperbevelhebber van de Verenigde Strijdkrachten van het Warschaupact, tevens 1e Plaatsvervangend Minister van Defensie van de Sovjet Unie. Hij krijgt de erefunctie van Inspecteur-Generaal van de Sovjet strijdkrachten. Zijn opvolger is de 65-jarige LrGen [REDACTED], die tot dusver 1e Plv. Minister van Defensie (voor algemene zaken) was. Er was al geruime tijd sprake van de aanstaande vervanging van MSU [REDACTED] en diens eerste plaatsvervanger, LrGen Gribkov (70), zowel op leeftijdsgronden als vanwege hun lange functieduur (12 jaar). Bovendien stelden beiden zich terughoudend op ten aanzien van [REDACTED] vernieuwingspolitiek m.b.t. de strijdkrachten. Dit gold met name het concept van de "redelijke toereikendheid" van de militaire middelen voor de verdediging, in het kader waarvan reducties in de omvang en wijzigingen in de structuur van de Sovjet strijdkrachten zijn aangekondigd.

Lushev geldt als een voorstander van [REDACTED] vernieuwingspolitiek. Naar verluidt heeft hij zich ook uitdrukkelijk voor de aangekondigde troepenreducties en de daarmee samengaande "defensieve" herstructurering van de Sovjet strijdkrachten in Oost Europa uitgesproken. Als WP-Opperbevelhebber heeft Lushev voornamelijk een coördinerende taak met betrekking tot de samenstelling, opleidingen en gevechtstraining van de Verenigde Strijdkrachten, maar geen operationele commando-taak. Hij zal een belangrijke rol spelen bij de coördinatie van de uitvoering van de aangekondigde reducties en herstructurering van de strijdkrachten van de WP-landen (m.u.v. Roemenië). Vanwege zijn leeftijd zal [REDACTED] naar verwachting echter slechts relatief kort in functie blijven.

b. Sovjet defensie-uitgaven

[REDACTED]

Jour Mel/MID

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

-Aan: Zie verzendlijst

Telefoon 070 - [REDACTED]
Telex 32374 KYDER

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/89/153/0828	06 april 1989
CVIN-bijdrage			

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 12 april a.s.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze,
wnd Hoofd Bureau Inlichtingen

[REDACTED]
[REDACTED]
Luitenant-kolonel

Bijlagen   Bezoekadres
één   Kalvermarkt 28
   's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - [REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/89/153/0828 d.d. 6 APR. 1989

<u>Aan:</u>	<u>Exemplaar nr.:</u>
Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. [REDACTED]	5
Assistant Director Intelligence IMS, [REDACTED]	6
Hoofd MID	7
Plv. Hoofd MID/KM	8
Plv. Hoofd MID/KL	9
Plv. Hoofd MID/KLu	10
<u>Intern:</u>	
HSI/MID	11
HBI/MID	12
SV/CI/MID	13
Bureau Inl/MID	14 t/m 17
MID-Archief	18

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGDIENST

A. MILITAIRE ACTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1. ● LANDSTRIJDKRACHTEN

[REDACTED]

b. EOC - oefeningen

Gedurende de afgelopen periode hebben twee oefeningen plaatsgevonden die zijn aangemeld in overeenstemming met de EOC-akkoorden; in Tsjechoslowakije een nationale oefening en in de DDR een multinationale oefening onder de naam 'DRUZHBA-89' met deelname van Sovjet, Poolse en Oostduitse eenheden. DRUZHBA werd uitgevoerd in episodes, soms in de vorm van demonstraties, waarbij in tijd en ruimte nauwelijks enige onderlinge samenhang kon worden vastgesteld. Ook op het gebied van de multinationale samenwerking zijn geen nieuwe feiten opgemerkt.

In april zullen een nationale Sovjet oefening in het MD Moskou en een bilaterale Sovjet/Oostduitse oefening plaatsvinden, waarbij conform de EOC-overeenkomst waarnemers -waaronder Nederlandse- zijn uitgenodigd.

2. ● LUCHTSTRIJDKRACHTEN

De aangekondigde deelname van luchtstrijdkrachten aan de oefening 'DRUZHBA-89' (15-22 maart) bestond in hoofdzaak uit jabow- en heli-sorties door de luchtstrijdkrachten van de Sovjet Groep van Strijdkrachten in Duitsland en de Oostduitse luchtstrijdkrachten/ luchtverdediging.

In de verslagperiode werd een uitzonderlijk hoog aantal 'Intelligence Collection Flights' (ICF) uitgevoerd, zonder twijfel gericht tegen de NAVO commando-/stafoefening WINTEX/CIMEX '89. Na de beëindiging van deze oefening op 9 maart j.l. werd een duidelijke teruggang in ICF's waargenomen.

Verwacht wordt dat het vliegprogramma zich in de komende periode zal intensiveren en dat complexere oefeningen ter afsluiting van het halfjaarlijkse oefenprogramma zullen worden waargenomen.

Vroeger dan verwacht heeft het Sovjet jagerregiment Stargard in Polen, uitgerust met de hoog moderne FLANKER 'air superiority' jager, in maart een begin gemaakt met 'live air-to-air' schietoefeningen boven de Baltische Zee.

3. ● ZEESTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

b. Staken strategische BEAR-H vluchten

B. MILITAIR - POLITIEK

4. ● SOVJET UNIE

a. Verkiezingen Volkscongres

Bij de verkiezingen voor het Congres van Volksafgevaardigden op 26 maart j.l. is een aantal vooraanstaande militaire kandidaat-afgevaardigden niet in dit 'hoogste Sovjet staatsorgaan' gekozen. Dit betreft onder meer de Opperbevelhebber van der Groep van Strijdkrachten in Duitsland, de bevelhebbers van de Militaire Districten Leningrad en Verre Oosten, alsmede de bevelhebbers van de Noordvloot en Pacific Vloot. Enkele van hen werden verslagen door veel jongere officieren, waarvan tenminste één zich heeft uitgesproken voor een radicale hervorming van de Sovjet strijdkrachten tot een (aanzienlijk minder omvangrijk) beroepsleger. Ook andere verkozen kandidaten hebben zich hiervoor uitgesproken. Voorstellen van deze strekking worden door de hoogste militaire leiders echter resoluut van de hand gewezen. Over de gehele Sovjet Unie bezien werd circa 20 % van het verkiesbaar gestelde partij kader weggestemd. Hoewel uiteindelijk leden van de CPSU meer dan 85 % van de zetels in het Volkscongres zullen bezetten, is de verkiezingsuitslag te zien als motie van wantrouwen jegens het partij- en staatsapparaat. Omdat men met name meer behoudende 'apparatchiks' werden weggestemd houdt de verkiezingsuitslag waarschijnlijk een steunbetuiging voor [REDACTED] vernieuwingsstreven in. De uitslag kan er echter ook toe leiden dat het verzet vanuit het partijapparaat jegens de vernieuwingspolitiek zal toenemen. De uitslag van de verkiezingen is daarom niet zonder meer ten gunste van [REDACTED] c.s.

b. Reorganisatie Sovjet Strijdkrachten

Eind februari werd officieel aangekondigd dat in kader van de vermindering van de Sovjet strijdkrachten met 500.000 man een aantal Militaire Districten, Legers en Divisies zal worden opgeheven. Begin dit jaar was officieus verklaard dat bij de reducties 7 à 11 Militaire Districten en circa 45 Divisies zouden zijn betrokken. Naar zich nu laat aanzien zullen er van de huidige 16 Militaire Districten ná de huidige herstructurering mogelijk slechts 10 overblijven.

Door de opheffing van de staven van een zestal Militaire Districten en een aantal Legers kan de personeelsomvang van de Sovjet strijdkrachten met vele duizenden worden verminderd zonder dat dit ten koste hoeft te gaan van de gevechtskracht. De opheffing van divisies zal echter de gevechtskracht nadelig kunnen beïnvloeden, doch dit zal ten dele kunnen worden gecompenseerd door kwaliteitsverbetering en herstructurering van de resterende divisies. Over het geheel bezien zal waarschijnlijk echter sprake zijn van een vermindering van de gevechtskracht van de Sovjet strijdkrachten.

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

-Aan: Zie verzendlijst

Telefoon 070 - [REDACTED]
Telex 32374 KYDER

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
Onderwerp		DIS/89/153/1232	24 mei 1989
CVIN-bijdrage			

1. Als bijlage bied ik U aan de MID-bijdrage ten behoeve van de CVIN-vergadering van 30 mei 1989.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Het Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze,
wnd Hoofd Bureau Inlichtingen

[REDACTED]
Luitenant-kolonel

Bijlagen	Bezoekadres	Doorkiesnummer
één	Kalvermarkt 28 's-Gravenhage	070 - [REDACTED]

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief nr. DIS/89/153 /1232 d.d. 24 MEI 1989

<u>Aan:</u>	<u>Exemplaar nr.:</u>
Voorzitter CVIN	1
Hoofd BVD	2
Hoofd IDB	3
BuZa/DAV	4
BuZa/AMAD t.a.v. [REDACTED]	5
Assistant Director Intelligence IMS, [REDACTED]	6
Hoofd MID	7
Plv. Hoofd MID/KM	8
Plv. Hoofd MID/KL	9
Plv. Hoofd MID/KLu	10
<u>Intern:</u>	
HSI/MID	11
HBI/MID	12
SV/CI/MID	13
Bureau Inl/MID	14 t/m 17
MID-Archief	18

CVIN-BIJDRAGE VAN DE MILITAIRE INLICHTINGENDIENST

A. MILITAIRE ACTIVITEITEN/ONTWIKKELINGEN

1. (G) LANDSTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

b. Troepenreducties

In Hongarije, Tsjechoslowakije en de DDR, alsmede vermoedelijk in Polen, is sedert april een aanvang gemaakt met de toegezegde vermindering van de Sovjet troepensterktes. Eind 1990 zal deze moeten hebben geresulteerd in een reductie van ca. 50.000 man, 5.300 tanks en 260 vliegtuigen uit de vier Groepen van Strijdkrachten. Daarbij zijn o.m. betrokken 6 tankdivisies, 2 luchtlandingsstormbrigades, 9 zelfstandige regimenten en ca. 20 zelfstandige bataljons. Er zijn aanwijzingen dat bij de achterblijvende divisies inmiddels een reorganisatieproces op gang is gekomen.

Op vrijdag 28 april j.l. is tevens een begin gemaakt met de sterktevermindering bij de Oostduitse strijdkrachten. In het garnizoen Goldberg werden 31 tanks op een trein geladen voor transport naar het zuidoosten van de DDR om daar te worden verschroot. Daarmede is een begin gemaakt met het uit de organisatie nemen van o.m. 6 tankregimenten en 600 tanks. Volgens de Oostduitse autoriteiten zullen de tanks worden verschroot, gekannibaliseerd (voor onderdelen) of een civiele toepassing krijgen, bijv. in de bruinkoolmijnen.

c. EOC - oefeningen

Van 14 t/m 20 april heeft in het MD-Moskou een in het kader van het EOC-akkoord aangemelde Sovjet oefening plaatsgevonden met 17.200 deelnemers. Aan die oefening is deelgenomen door elementen van twee tankdivisies. Delen van de oefening zijn bijgewoond door o.a. NL waarnemers. Door Italië is, in overeenstemming met de EOC-bepalingen, een inspectie aangevraagd en uitgevoerd in een gebied waarin de oefening werd gehouden. De inspectie werd uitgevoerd van 15 t/m 17 april, voorafgaande aan het waarnemingsprogramma.

Van 15 t/m 21 april vond in een gebied zuid-zuidoost van Berlijn een bilaterale Sovjet-Oostduitse oefening plaats die eveneens was aangemeld. Daaraan is deelgenomen door 18.000 man van de Sovjet Groep van strijdkrachten in de DDR (GSFG) en 500 man Oostduitse troepen.

Ook bij delen van die oefening zijn waarnemers aanwezig geweest. Volgens de tekst van de aanmelding stond bij beide oefeningen het voeren van het verdedigend gevecht centraal, inclusief het uitvoeren van tegenaanvallen met het doel verloren gegaan gebied te heroveren.

Van 15 t/m 21 mei heeft in het west-noordwestelijke deel van de DDR opnieuw een bilaterale GSFG/Oostduitse oefening plaatsgevonden met resp. 20.100/500 deelnemers. Delen van die oefening zijn bijgewoond door 40 waarnemers uit 20 landen waaronder ook NL.

2. ● LUCHTSTRIJDKRACHTEN

a. Activiteiten

b. SRBM ontwikkelingen in de DDR

De Sovjets hebben aangekondigd negen voormalige SS-23/SPIDER bases die in het kader van het INF verdrag zijn vrijgekomen, te gaan gebruiken voor stationering van niet onder het INF vallende SSM-systemen. Onlangs werd in dit verband voor de eerste maal een SS-1C/SCUD-B waargenomen op een voormalige SS-23 basis in de DDR. Commentaar: De SCUD-B, voor het eerst waargenomen in 1961, is een ééntraps ballistische raket, voorzien van een enkele maximaal 1000 kg zware lading (nucleair, chemisch of HE). De maximale dracht is ca. 300 km en de CEP is 900 meter bij een afstand 200 km. Of het bij deze herplaatsing van de SCUD op voormalige SS-23 sites een verbeterde versie betreft, is valt niet met zekerheid te zeggen.

3. ● ZEESTRIJDKRACHTEN

a. USSR - ontwikkelingen in onderzeebootbouw

B. MILITAIR - POLITIEK

4. ● SOVJET UNIE

a. Militaire betrekkingen met Ethiopië

Uit Sovjet bron is bekend geworden dat de tienjarige overeenkomst tussen de Sovjet-Unie en Ethiopië over militaire steunverlening, die in 1991 afloopt, niet zal worden verlengd. Een belangrijke reden hiervoor zou het ongenoegen van het Kremlin zijn over de voortdurende impasse in Eritrea: Het Ethiopische regime blijkt, ondanks sterke Sovjet druk, niet bereid met de Eritrese afscheidingsbeweging te onderhandelen over een politieke oplossing van het konflikt over Eritrea. Van Sovjet zijde is er naar verluidt bij de Ethiopische autoriteiten op aangedrongen het streven naar een militaire overwinning op het Eritrese verzet op te geven. Het is vooralsnog onduidelijk of de aangekondigde opzegging van de genoemde overeenkomst in de praktijk ook tot een volledige stopzetting van de Sovjet militaire hulp zal leiden.

Het lijkt vooralsnog niet aannemelijk dat eventuele reducties van de materieelleveranties, die sinds 1981 een omvang hadden van in totaal naar schatting ruim 5 miljard US dollar, gepaard zullen gaan met een vermindering van de politieke steun van de Sovjet-Unie aan het marxistische Mengistu-regime. Tussen beide landen bestaat sedert 1978 een Verdrag over Vriendschap en Samenwerking. Vooral met het oog op de strategische ligging van Ethiopië (en de havenfaciliteiten in Ethiopië waarover de Sovjet marine kan beschikken) zal de Sovjet-Unie nauwe betrekkingen met Ethiopië willen handhaven. Kennelijk als reactie op de Sovjet opstelling heeft Mengistu bij recente bezoeken aan de VR China, Noord-Korea en de DDR overigens aangedrongen op uitbreiding van de militaire hulpverlening.

5. ● HONGARIJE

a. Defensie-industrie in problemen

Volgens een recente melding verkeert het electronica-concern 'Videoton' (20.000 werknemers) als gevolg van bezuinigingen op de Hongaarse defensie-uitgaven en een daling van de orders uit de Sovjet-Unie in economische moeilijkheden, en is een ingrijpende herstructurering van het bedrijf noodzakelijk. Naar verluidt zal binnen drie jaar het personeelsbestand dat voor uitvoering van defensie-opdrachten wordt ingeschakeld, aanzienlijk worden beperkt. Ook andere Hongaarse militair-industriële bedrijven melden dat produktiebeperingen moeten worden doorgevoerd en ontslag van personeel onvermijdelijk is.

In december 1988 was een reële verlaging van het Hongaarse defensiebudget met 17 % aangekondigd, die vooral op aanschaffingsprogramma's betrekking zou hebben. Volgens het officiële persbureau MTI zouden hierdoor de bestellingen van produkten van de nationale defensie-industrie met 31 % teruglopen. Daardoor zou het voortbestaan van 5.000 à 6.000 banen in de defensie-industrie in gevaar komen. Tegen deze achtergrond is de melding inzake ontslagen bij Videoton aannemelijk. De Hongaarse defensie-industrie heeft een beperkte omvang en verreweg het grootste deel van de produktie (mn. handvuurwapens en electronica) wordt geëxporteerd, primair naar de overige lidstaten van het WP.